

Lausunto

25.09.2025

Asia: VN/9914/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 17 §:n kumoamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Onko esitys kannatettava?

Ei

Perustelut ja lisähuomiot

Apollonian kariologian ja endodontian jaosto ei sellaisenaan kannata ehdotettua asetuksen muutosta.

Suusairauksien, ml. kovakudossairaudet ja pehmytkudosten sairaudet, diagnosointi ja hoito ovat hammaslääkärin ydinosasta. Syyt hammaspuutoksille ja niiden korvaamiselle kiintein ja irtoproteettisin ratkaisuin ovat osa potilaan kokonaishoitoa, eivät irrallinen osa potilasta. Proteettisen työn onnistuminen ja menestyminen potilaan suun olosuhteissa vaatii, että suusairaudet ovat hoidetut. Hammasteknikolla ja erikoishammasteknikolla ei ole potilaan suusairauksien diagnosointiin vaadittavaa koulutusta eikä välineistöä (mm. radiologiset tutkimukset). Potilasturvallisuuden kannalta tiivis yhteistyö hammaslääkärin ja hammasteknikon välillä on oleellista. Potilaat, joilla on vajaa hampaisto, tulisi ohjata riittävän tiheästi hammaslääkärin tutkimukseen ja pidättäytyä proteesien valmistamisesta tai korjaamisesta ennen suun perusteellista tutkimusta. Proteesi lähtökohtaisesti lisää riskiä mm. hampaiston kovakudossairauksille ja parodontaalisairauksille, etenkin, jos niitä ei ole huomioitu proteesia valmistettaessa. Tällaisen, jopa hampaattomuuteen johtavan tilanteen välttäminen tuo potilasturvallisuutta ja vähentää kustannuksia yhteiskunnalta vaikeiden hammaspuutosten korvaamisen vähentyessä. Erikoishammasteknikko työskentelee potilaalta saamansa informaation varassa, jolloin on vaara, että hammasteknikko ei saa kaikkia potilasturvallisuuteen ja potilaan proteettiseen hoitoon tarvittavaa tietoa (esim. vaikea parodontiitti, hampaiston kovakudosten tai hampaiden morfologiset kehityshäiriöt, suun alueen pahanlaatuiset sairaudet ja niiden hoidot tai kuivasuus ja siihen vaikuttavat tekijät).

Esityksessä otetaan kantaa hampaattomuuden vähenemiseen ja sen myötä hammaslääkärin osaamisen heikentymiseen proteesien valmistamisesta. Tällä hetkellä hampaallisten potilaiden proteettinen hoito tapahtuu hammaslääkärin läheteellä, joten potilasmäärän täytyy olettaa pysyvän samana hammaslääkäripuolella. Emme kannata saman perustelun toimivan sekä hammaslääkärin osaamista heikentävänä että hammasteknikoiden osaamista kasvavana, kun asiakkaina on sama osin hampaaton potilaskanta. Mikäli hammaslääkäreiden osaaminen on heikentynyt proteesien valmistamisen osalta, tulee ensisijaisesti kohdentaa hammaslääketieteen opetukseen resursseja asian korjaamiseksi.

Nykyisessä rajallisten resurssien yhteiskunnassa kannatamme työn jakamista osaaville toimijoille. Ehdotamme asetukseen muutosta, jossa erikoishammasteknikko voisi tehdä hammasteknisen työn kanssa kokonaan hammaslääkärin lähetteen perusteella. Tällöin hammaslääkäri olisi tutkinut ja hoitanut potilaan hampaiston proteettista työtä varten valmiiksi, ja erikoishammasteknikko pystyisi valmistamaan irtoproteesin oman osaamisensa mukaan. Potilaan vastuulle jää erikoishammasteknikon vastaanotolle hakeutuminen. Kaikki hampaisiin kajoava työ (hionta, paikkaus, muotoilu) kuuluu edelleen hammaslääkärille. Erikoistapausten, kuten lasten ja leukojen alueelta leikattujen ja mm. sädehoidettujen potilaiden, proteettinen hoito täytyy edelleen hoitaa hammaslääkärin toimesta.

Laajala Anne

Suomen Hammaslääkäriseura Apollonian Kariologian ja endodontian jaosto